

ובחרת בחיים

גליון שבועי במשנת מרן
האור החיים הק' זיע"א

בס"ד, גליון קצ"ג, פרשת יתרו תשפ"ג

שלחן שבת עם האור החיים

פירוש האורה"ח הק' בהגשה מעובדת ובשפה ברורה
לעילוי נשמת צילה ע"ה בת ר' מאיר ודורה ז"ל

בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום הזה באו מדבר סיני ויסעו מרפידים ויבאו מדבר סיני ויחנו במדבר ויחן שם ישראל נגד ה' (ט, א-ב).

הקדמת ביאתם להר סיני לנסיעתם מרפידים

פסוקים אלו פותחים את פרשת קבלת התורה, ובהם התפרש זמן הגעתם למדבר סיני, ומהיכן הגיעו לשם וצורת חנייתם. ויש לתמונה בסדר הפסוקים, שלכאורה תחילה היה צריך לומר מהיכן הגיעו למדבר סיני, והוא מרפידים, ורק לאחר מכן לומר שהגיעו למדבר סיני ולפרש את זמן הגעתם, ומדוע הקדים הפסוק תחילה את זמן הגעתם למדבר סיני, ולאחר מכן פירש מהיכן הגיעו.

ג' תנאים לקבלת התורה

והביאור הוא, שכוונת התורה לרמז בפסוקים אלו על שלושה תנאים שהיו נצרכים כדי שיוכלו ישראל לקבל את התורה, ורק לאחר שקיבלו ישראל עליהם שלושה ענינים אלו, נתרצה הקב"ה לתת להם את תורתו הקדושה.

לימוד בגבורה ולא בעצלות

התנאי הראשון הוא, שלימוד התורה צריך שיהיה בגבורה ובכבוד ראש, בחיות ובחשק רב, בידיעה שהתורה היא עיקר החיים, אבל אם הלימוד הוא בקלות ראש, בחולשה ורפיון, אי אפשר לזכות בקנין התורה, וכפי שדרשו חז"ל (שבת פג, ב) על הפסוק (במדבר יט, יד) 'זאת התורה אדם כי ימות באהל' אין דברי תורה מתקיימים אלא במי שממית עצמו עליה, כלומר, שגם כשיש קשיים בלימוד, יודע הלומד שעליו להתגבר עליהם ולהתייגע בדברי התורה להבינם על אשורם, וכפי שלימוד התורה קרוי בפי חכמינו ז"ל 'עסק התורה' ו'עמל התורה', ולא סתם לימוד התורה.

ויסעו מרפידים מרפיון ידים

וענין זה רמזו במה שאמרה תורה ויסעו מרפידים שהכוונה שישאל קיבלו על עצמם ליסוע מרפיון הידים, אלא להיות עוסקים בתורה מתוך עוז ותעצומות, והוא כעין שדרשו חז"ל (סנהדרין קו, א) במלחמת עמלק על הפסוק (שמות יז, ח) 'וַיִּלָּחֶם עִם יִשְׂרָאֵל בְּרַפְיָדָם' שלפי שרפו ידיהם של ישראל מן התורה לכך בא עמלק ונלחם עמם, כך גם כאן פירוש הפסוק ויסעו מרפידים הוא שהסיעו עצמם מרפיון הידים.

ג' התנאים הנצרכים לקבלת התורה

שינוי הסדר להשמיענו רמז הדבר

ובכך יתיישב הקושיא הראשונה מדוע שינתה התורה את סדר הדברים, וכתבה תחילה שהגיעו למדבר סיני, ורק לאחר מכן פירשה מהיכן הגיעו לשם, וכן הקושיא השניה מדוע נאמר שוב 'ויבאו מדבר סיני'. והביאור הוא, שאילו היו הדברים נאמרים כסדרן, היינו סבורים שכוונת הפסוק היא רק כפשוטה להודיענו מהיכן הגיעו לשם, ולכך שינתה תורה, ולאחר שנאמר שהגיעו למדבר סיני כתבה ויסעו מרפידים לרמוז את הענין הנוסף שנסעו מרפיון ידים שהוא התנאי הראשון לקבלת התורה, ורק אז 'ויבאו מדבר סיני', שרק על ידי הנסיעה מבחינת רפיון הידים זכו להגיע למדבר סיני שהוא מקום קבלת התורה.

ענין העונה כמדבר

התנאי השני הוא ענין השפלות והענוה, וכפי שאמרו חז"ל (עירובין נד, א). על הפסוק (במדבר כא, יח) 'ממדבר מתנה' שרק אדם שמשים עצמו כמו מדבר שהכל דורכים עליו, מקבל את התורה במתנה ותלמודו מתקיים בידו, ובכך נתיישרה הקושיא השלישית מדוע חזרה התורה וכתבה פעם נוספת 'ויחנו במדבר', לפי שהכוונה לרמוז בזה שקיבלו עליהם להתנהג בענוה כמו המדבר, בלא להתגאות על אחרים, ולכך דקדקה תורה וכתבה 'ויחנו במדבר' ולא פירשה מדבר סיני, לפי שהענין הוא עצם המדבר, וזהו התנאי השני הנצרך לקבלת התורה.

לימוד באחדות - ויחן בלשון יחיד

והתנאי השלישי הוא ענין לימוד התורה באחדות עם אחרים, לפי שאם כל אחד ילמד ויעסוק בתורה לבדו, לא יוכלו להגיע לרום ההשגות בתורה, וכפי שדרשו חז"ל (ברכות סג, ב). על הפסוק (ירמיהו ג, לו) 'חָרַב אֶל הַבָּיִת וְנֹאֲלוּ אֱלוֹ הַתְּלַמִּידֵי חֲכָמִים הַלּוֹמְדִים לְבָדָם שְׂמִיטְפָשִׁים וְנִקְרָאִים חוּטְאִים, עַד שְׂמָגִיעַ אֲלֵיהֶם גַּם עוֹנֵשׁ חָרָב. וְרַק עַל יְדֵי שְׁלוֹמֵדִים בַּחֲבוּרָה וּמְחַדְדִים זֶה אֶת זֶה בְּהִלְכָה זֹכִים לְקַנְיֵי הַתּוֹרָה.

וענין זה נרמז במה שנאמר 'ויחן שם ישראל כנגד ה' ולא נאמר 'ויחנו' בלשון רבים אלא 'ויחן' בלשון יחיד, להשמיענו שנעשו כולם כאיש אחד, ובזה נתקיים התנאי השלישי, ועל ידי זה הגיעו מוכנים לקבלת התורה.

ושלושת התנאים הללו, כפי שהיו נצרכים לקבלת התורה במעמד הר סיני, כך הוא גם כן בכל אדם מישראל החפץ לזכות בתורה ולהידבק בה, שרק אם יש בו את שלושת הענינים הללו, שלא ילמד בעצלות, ויתנהג בענוה, וילמד בחבורה, אזי יזכה לקנות את חלקו בתורה לקנין נצח.

שרשרת ניסים וסייעתא דשמיא מופלאה בזכות לימוד קבוע באוה"ח הק'

ביכולותיי לממן. אחד מחברי הכולל שבו אני לומד במשך היום, הוא מקושר מאוד לתורתו של האור החיים הק', וממש הפציר בי לקבוע סדר לימוד של לפחות 10 דקות כל יום בספר אור החיים הקדוש, ואף הביע נכונות לצרף אותי לכולל של יום השישי שהוא מנהל בלימוד תורת האור החיים הק', והיטיב לשכנע אותי בעוצמת הזכויות והישועות המסוגלות לבוא בכח לימוד זה. כמובן שנעניתי לדבריו והתחלתי ללמוד בספר אור החיים הקדוש בקביעות. מיותר לציין שכמו רבים אחרים ש'הציצו ונפגעו', נסחפתי גם אני אחר הלימוד המעניין והמרומם בספר 'אור החיים' הקדוש.

והנה ברוך ה', מיד לאחר שהתחלתי ללמוד בקביעות בספר הקדוש הזה, הצלחנו להשיג תוך זמן קצר מאד הלוואות למימון הטיסה והניתוח והשהייה בחוץ לארץ, ויצאנו לדרך, כמובן שלא שכחתי לקחת עמי את ספר אור החיים הקדוש.

תודות לה' יתברך זכינו לראות ניסים גלויים וגדולים. זה התחיל בכך שממש לקראת היציאה לאיטליה התבררנו על הנחה פלאית ממש של קרוב למחצית ממחיר הניתוח.

משהגענו לאיטליה, התכוננו לשהות ארוכה בשל ההחלמה הקשה, הניתוח ארך זמן קצר בהרבה מהמשוער וברוך ה' עבר בהצלחה מרובה. גם ההחלמה שלאחר הניתוח הקשה והמסובך, באורח נס היתה קלה וקצרה מהצפוי, ובעקבות כך חזרנו לארץ מוקדם יותר ממה שתוכנן, ומיד כשחזרנו לארץ החלה מחלת הקורונה להתפשט בקצב מבהיל באיטליה כך שברוך ה' ניצלנו גם מהסגר באיטליה ומהנגיף שהשתולל שם וגם שיכולנו לחזור לארץ לפני שהופסקו הטיסות.

אין לי ספק שזכות הקביעות שלי בלימוד תורת האור החיים הקדוש היא שעמדה לי להחייני ולהחלימיני ולחזקני ולסייעני לאורך כל הדרך בתקופה הקשה שעברתי.

בברכת וְהִסְרֵתִי מִחֶלֶת מִקְרָבָה.

(גל' מקבץ ניסים)

שלום וברכה!

ברוך הוא וברוך שמו, זכיתי להיות אברך ולשבת ללמוד בכולל יום שלם.

ביום בהיר אחד זה היה יום חמישי, התחלתי להרגיש כאבי ראש עזים מלווים בסחרחורות נוראיות ופתאום גם הקאות, מיד הבנתי שמדובר במשהו חריג ורציני. נסעתי במהירות לבית חולים. בבית החולים עברתי סדרת בדיקות מקיפות שלא העלו ממצאים כלשהם ושוחררתי לביתי.

למחרת, יום שישי, קיבלתי טלפון מבית החולים בו התבקשתי לחזור בדחיפות לבית החולים, מיד נסעתי, וכשהגעתי לבית החולים קיבל את פני מנהל המחלקה שהודיע לי שבעיון נוסף בתוצאות הבדיקות שעברתי נתגלה ממצא מחשיד הדורש בדיקות נוספות ויסודיות.

לאחר כמה שעות נוספות של בדיקות ואשפוז חזר אלי הרופא ובפיו בשורה מרה. בראשי ליד האוזן התגלה גידול שמגיע עד קרום המוח. אני לא יודע עד כמה ברורה משמעות אבחנה זו בעיני הקוראים, אך לי הובהר כי גידול כזה יכול לגרום חס ושלום לשיתוק מוחלט ואף לגרוע מכך, רחמנא ליצלן.

לאחר כמה ימים מלאי חרדה, שוחררתי לביתי מצויד בכדורים חזקים במינונים גבוהים במיוחד. מיד פתחנו בסדרת התייעצויות עם מיטב הרופאים והעסקנים הרפואיים. אלו נתנו לנו להבין שיש צורך לעבור ניתוח מורכב מאד, שדורש התמחות רפואית בשלושה תחומים שונים.

ומאחר ובארץ אין צוות מיומן בניתוחים מסוג זה הומלץ לנו לבצע את הניתוח באיטליה, בבית חולים פרטי המנוהל על ידי פרופסור בעל שם וצוותו המתמחים בתחומים אלו.

עם תחילת הבירור אודות פרטי הניתוח, הבנו שמדובר בסכום עצום הכולל את עלות הניתוח עצמו שכאמור יתבצע בבית חולים פרטי, וכן את עלויות הטיסה והאשפוז, ומימון השהות שלי ושל הורי שיחי' המלווים אותי.

סכומים שאפילו חלק קטן מהם לא היה

בְּאוֹר הַהֵלֶכֶה

נידון הלכתי מרתק במשנת רבינו האור החיים

המלוה הרגיע את הלווה ואמר לו 'לך לשלום' האם נפטר בכך מהחוב

הדירה תבע מאה רובל, והשוכר טען 'כבר הסכמת להוריד לי את המחיר לשמונים'. לאחר ויכוח ממושך אמר המשכיר לשוכר: 'לך לשלום'. לאחר כמה חדשים כשהשוכר כבר התחיל לגור בדירה, שב המשכיר ותבע מאה רובל, והשוכר לעומתו טען שכבר מחל לו המשכיר ופטרו ב'לך לשלום'... השיב המשכיר: 'מה שאמרתי לך 'לך לשלום', היה דיחוי בעלמא, כדי שלא תצער אותי בדברים, אך לא היתה בכך כלל הסכמה לפחות מדמי השכירות! יעו"ש באריכות.

ובשו"ת דובב משרים (ח"ד סימן רלא) כתב שאפשר לפשוט ספיקת המהרש"ם מדברי האור החיים הק', שמשא רבינו נשבע ליתרו חמיו שלא ילך ממדין ללא רשותו, ולכן אומרת התורה (שמות ד יח): "וַיִּלֶךְ מֹשֶׁה וַיָּשָׁב אֶל יִתְרוֹ חֲתָנוֹ, וַיֹּאמֶר לוֹ אֶלְכָה נָא וְאֶשׁוּבָה אֶל אֲחֵי אֲשֶׁר בְּמִצְרָיִם". שהלך לחלות את פני יתרו, כדי שימחול לו על השבועה. וממשיך הפסוק: "וַיֹּאמֶר יִתְרוֹ לְמֹשֶׁה לָךְ לְשָׁלוֹם". ופירש האורח החיים: שמחל לו השבועה, וכל כיוצא בזה, אינו צריך התרה, אלא כל שמוחל המשביע אין כאן שבועה. ואומר הדובב משרים שמבואר שדי בלשון 'לך לשלום' והיא נחשבת למחילה.

ובחשו"ק חמד (ראש השנה יז, ב) כתב, שהיה נראה לומר שאין לדון כאן מצד ה'לשונות', אלא יש להתחקות אחר סגנון אמירת הדברים ושפת ליבו של המלוה, וכן יש לבדוק מה נאמר לפני כן ואחרי כן, ובאיזה 'ניגון' נאמרו הדברים. ולמשל, אם המלוה חייך בלבביות מרובה ואמר ללווה בפנים מאירות ובחום שיוכל לילך לשלום, וגם קם ללוותו בכבוד ביציאתו, אזי יתכן שיש לפטור המשך בעמ' הבא

מעשה ביהודי שחיתן את בנו, והוצרך בדחיפות להלוואה של עשרת אלפים שקל, על מנת לשלם לבעל אולם השמחות. ניגש למשרדו של איש עסקים ירא ה' ובעל חסד, והתחנן שיתן לו את הסכום כהלוואה. האיש נענה ברצון לבקשה והעביר את הסכום לידי הלווה, אך התנה עמו שתאריך הפירעון יהיה בדיוק בעוד שישים יום ממועד ההלוואה.

כעבור שישים יום, מגיע הלווה למשרדו של איש העסקים, ומיד בהיכנסו החל להתייפח בככי, 'מצבי הכלכלי התדרדר מאוד, אני במצוקה נוראה ועמוס בחובות, אנא תרחם עליי'...

'זה בסדר' - קטעו העשיר - 'לך, לך לשלום'.

הלווה הודה לאיש, ויצא מהמשרד. כעבור מספר רגעים הרהר בליבו, למה בדיוק הוא התכוון באומרו 'לך לשלום', האם התכוון לפטור אותי לגמרי מהחוב, או שמא רק הסכים לדחות את הפירעון למועד מאוחר יותר. החליט שכעת אין זה נעים לשוב ולהטריד את איש העסקים העמוס, אברר זאת מאוחר יותר.

חלפו שישים יום נוספים, והלווה אינו שב אל המלוה, והנה באחד הימים, באופן פתאומי לחלוטין, איש העסקים שבק חיים לכל חי, כך שמעתה לא יוכל הלווה לברר אצל המלוה אם מחל לו על החוב.

קעת בא הלווה ושואל: האם אני צריך לפרוע את החוב ליורשיו של הנפטר, או שמא כבר מחל לי עליו כשהרגיע אותי ואמר 'לך לשלום'?

וציינו האחרונים לתשובה בשו"ת מהרש"ם (ח"א סימן ק) שנשאל אודות משכיר ושוכר שהתווכחו על מחיר שכירות דירה, בעל

חידה שבועית:

מה אומר רבינו מה הן הג' תנאים להחפץ לז'פות בתורה?

פתרונות יש לשלוח עד יום רביעי הקרוב לכתובת מייל: p0774702681@gmail.com

או לפקס: 077-4702681

על מנת להשתתף בהגרלה: 1. יש לציין כתובת מדויקת וטלפון. 2. לציין בראש הדף עבור חידון אור החיים והפרשה. 3. התשובה צריכה להיות מתוך דברי האור החיים הק' המובאים במאמר שבריש הגליון.

בין שולחי התשובות תערוך הגרלה על הספר 'פניני אור החיים'.

ליקוט פניני חיים מתורתו של בעל האור החיים זצ"ל, ערוכים וסדורים לפי נושאים ועניינים, וכן פרקים מתולדותיו.

דבקים בתורת ה'אור החיים'

דבר יום ויכוח

"חיים פולקס היום"

ליקוט נפלא מתורתו של רבינו האור החיים ז"ע
קטעים מותאמים לענייני של יום על פי סדר השנה
דברי הדרכה ומוסר
מעשיות מחיי והליכות רבינו אור החיים
מצוות מותרות"ג במשנת רבינו
מדור שבחי חיים

מוקד הזמנות 1800-22-55-66

להשיג בתנויות הספרים המובחרות

שבחי חיים

שבחים שנאמרו ע"י צדיקי הדורות על רבינו אור החיים
ובמעלת לימוד מתוך ספר האור החיים הק'

שטעם פעם את טעמה של כוס תה, לא יכל לכתב מלים
קדושות שכאלו!"]

ואכן כן מעיד רבנו בהקדמתו לספרו 'אור החיים': "...
רוח נכון לכוון דעתי להרחיק דברי חל ותענוגי עולם
הזה כי הם הדברים הפוגמים מעקדם ופוגמים פגימת
בשר את המתוק ולא יאירו שבילי פרושי התורה ממקור
האמת ואם יאירו יהיו כסף סיגים".

(באור החיים)

לימוד אור החיים על הסדר סגולה

לאמונה

כאשר באו פעם אל הרה"ק רבי אליעזר זוסיא
מסקולען זי"ע לבקש עצה עבור בחור שסבל מספיקות
באמונה רחמנא ליצלן, הורה הרבי מסקולען כי ילמדו
עמו "אור החיים". ומששאלוהו אם כוונתו דווקא על
מאמרים בספר המדברים מעניני יראת שמים, השיב כי
התכון שילמדו עמו את הספר על הסדר.

(באור החיים)

האדמו"ר הבבא סאלי זיע"א הגה

בקביעות בספריו של רבנו

גם מורנו הבבא סאלי זצוקלה"ה היה נוהג ללמד את
פירוש אור החיים. בכל ערב שבת היה טובל במקוה
לפני חצות היום, ואחר שב לביתו ללמד את פרושי אור
החיים על הפרשה עד תומם. כך זכה והיתה לו ידיעה
ובקיאות עמקה באור החיים.

(ויאמר מרדכי, הראשון לציון רבי מרדכי אליהו

זצ"ל)

רגילות בלימוד 'אור החיים' עצה לאמונה

על כן אלו הדברים שכתבנו הם עצות אמונה וראשו
מגיע השמימה להזוכה ועובד ה' עבודה תמה. והעצה
להרגיל את עצמו בתנ"ך עם פרוש רש"י ואור החיים,
ומדרש, ושל"ה, וזוה"ק, וספרי מהר"ל מפראג, והעקר
הכניעה והכנסת המורא.

(יסוד העבודה, סלאנים ח"ב פ"ו)

התנזרותו של רבנו מתענוגות

העולם הזה

מתוך קדושה יתירה והתנזרות מתענוגי
העולם הזה נכתב הספר 'אור החיים'
הקדוש.

הרה"ק רבי יעקב יוסף מסקוירא זי"ע,
התלהט פעם בדברו על ה"אור החיים",
ואמר: "איינער וואס האט טועם געווען דאס
טעם פון א גלאז טיי, וואלט נישט געקענט
שרייבען אזעלכע הייליגע ווערטער". [מ"מ

המשך מעמ' קודם

את הלווה מהחוב,
אך במקרה שאמר
לו סתם לך לשלום,
בסגנון דיבור
רציני, או מתוך
חמלה על מצבו,
אזי אין להתפש
ללשון ולדמות
זאת למחילת יתרו
למשה.

וממילא, בעניין
שאלתנו נראה,
שאם לא ברור
סגנון הדברים, ואין
בידינו לבדוק אם
הכוונה היתה לפטור
מחוב או רק לדחות
את הלווה מעליו,
באופן זה מאחר

וקיימת 'חזקת חיוב'
על הלווה לפרוע
את חובו, לא ניתן
להפקיע אותה על
סמך השערות של
מחילת המלוה,
ולכן יתכן שחייב
הלווה לפרוע את
חובו ליורשי המלוה.
ויתכן שבנידון

המהרש"ם והדובב
מישרים לא היתה
ברורה ההתרשמות
מדבריו וארשת פניו
של המושכיר אם
מחל לשוכר או לא,
ולכן דנו מצד לשון
'לך לשלום' שכתובה
בתורה.

לסיכום: אם לא
ברור מסגנון דיבורו
של המלוה שמחל
ללווה על חובו,
נראה שהלווה צריך
לפרוע את החוב
ליורשי המלוה.

הזוכה בספר "פניני אור החיים"

פרשת וירא:
ה' איתן גרנות
מנהריה.

לימוד ושינון בתורתו של האור החיים הק'

על מנת לעודד את הלימוד וההבנה בפירוש הקדוש
יוצאין מכון 'לאור באור החיים' במיזם שבועי של מבחן שבועי נושא פרסים
שיערך בעזרת ה' מידי מוצ"ש בשעה 22:00 בקו טלפון ייחודי מבית פון קליק.

או איך משתתפים:

מחייגים במוצ"ש לקו הטלפון: 09-3750181
מקיימים את קוד החידון: 12972 ומצטרפים לחידון.

המשתתף שיגלה את הבקיאות המרשימה ביותר
יקבל ב"ה שי מיוחד.

שימו לב
למסמך
החדש

אור החיים על עשרת

הדברות

עוד בהיותו בקשינו ובגיאס, היה
נוהג הגאון החסיד רבי משה בטלן
זצ"ל ללמד עם האברכים הלכות
שחיתה, וכשהגיעו לפרשת יתרו אמר
שכאן צריך לעשות הפסקה וללמוד
אתכם האור החיים הקדוש על עשרת
הדברות, ומוכרחים ללמוד את האור
החיים הקדוש על האנכי ולא יהיה
לך. וכך היה לומד תמיד אור החיים
הקדוש.

(יד אור החיים הקדוש ותולדותיו)

חייגו:
073-2951871

האזנה לשיעורי הגאון
רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א

מחברים לחיים

תורמים סטים ורואים ישועה

לפרטים: 02-8043333